

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Станіславова Л.Л.

20 19 р.

**ПРОГРАМА
ПСИХОДІАГНОСТИЧНОЇ ПРАКТИКИ**

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 053 Психологія

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Психологія

Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. **Шифр** ОПП.21

Мова навчання – українська

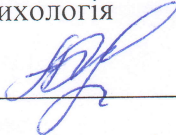
Статус практики: обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Психології та педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Форма семестрового контролю			
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна Робота студента	Самостійна робота студента	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит	
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття							
Денна	2	4	3,0	90							90			+	

Програма складена на основі освітньо-професійної програми та стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія

Програму склала к. психол. н., доцент Руденок А.І.

Програма схвалена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від 29 серпня 2019 р. № 1. Зав. кафедри Є. М. Потапчук

Програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Л. Л. Станіславова

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Психодіагностична практика» є складовою обов'язкової частини дисциплін професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Пререквізити – Основи тренінгової роботи та коучингу. Основи психолого-педагогічних досліджень. Психодіагностика.

Кореквізити – Основи психологічної корекції. Психокорекційна практика. Переддипломна практика. Кваліфікаційна дипломна робота.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання: Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефхівців. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

Мета – оволодіння майбутніми психологами уміннями застосовувати на практиці психодіагностичні методики, використовуючи загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики.

Предмет практики: організація та проведення діагностичної практики.

Завдання – ознайомити студентів з напрямками та особливостями роботи практичного психолога в освітніх закладах та змістом нормативних документів, які регламентують діяльність психологічної служби закладу; ознайомити студентів з особливостями організації та проведення психодіагностичного обстеження; ознайомити майбутніх фахівців з методами, методиками діагностичної роботи практичного психолога; навчити використовувати психодіагностичний інструментарій; сприяти особистісному та професійному зростанню студентів.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміло здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, підбирати комплекс діагностичних методів для виявлення пізнавальних і особистісних характеристик людини; проводити індивідуальне та групове психодіагностичне обстеження; використовувати методи статистичної обробки даних; інтерпретувати діагностичні результати, робити висновки та прогнози щодо психологічного діагнозу; формулювати та оформляти психологічне заключення.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ПРОГРАМИ

3.1. Програма практики

№ лекції	Зміст практики	Кіл.-ть годин
1	Участь у настановній конференції	2
2.	Знайомство з місцем практики, керівництвом та адміністрацією закладу. Загальне знайомство зі структурою і функціонуванням бази практики. Бесіда з керівником практики, визначення психологічної проблеми бази практики	4
3.	Ознайомлення з документацією психолога. Вивчення вимог до ведення і зберігання документації психолога. Узгодження і затвердження графіка роботи практиканта в закладі Планування заходів, в яких буде здійснюватися виконання завдань практики.	5
4.	Проведення індивідуальної та групової діагностики. Початкова школа: дослідження пізнавальної сфери; дослідження особистісної сфери; дослідження міжособистісних стосунків та соціально-психологічного клімату (методики на вибір з кожного блоку).	15
5.	Проведення індивідуальної та групової діагностики. Основна школа: дослідження пізнавальної сфери; дослідження рівня інтелектуального розвитку; дослідження особистісної сфери; дослідження міжособистісних стосунків та соціально-психологічного клімату (методики на вибір з кожного блоку)	15
6.	Проведення індивідуальної та групової роботи. Старша школа: дослідження міжособистісних стосунків та соціально-психологічного клімату; дослідження професійних здібностей, схильностей учнів (методики на вибір з кожного блоку).	15
7.	Проведення індивідуальної та групової роботи. Діагностичні мінімуми для роботи з педагогічним колективом.	15
8.	Відвідування уроку та здійснення психологічного аналізу уроку	5
9.	Відвідування позакласного виховного заходу та здійснення психологічного аналізу позакласного виховного заходу	5
10.	Оформлення звітної документації	6
11.	Участь у звітній конференції. Захист практики	3
	РАЗОМ:	90

3.2. Орієнтовний перелік методик

ПОЧАТКОВА ШКОЛА:

1 БЛОК Дослідження пізнавальної сфери

Експериментальна методика з визначення відчуття до кольорових контрастів

Методика визначення типологічних особливостей сприймання (автор Л. Венгер)

Методика вивчення концентрації і стійкості уваги П'єрона – Рузера

Тест короткочасної зорової пам'яті (автори Д.Векслер, Т. Череднікова)

Методика виявлення суттєвих ознак поняття

Методика дослідження основних властивостей уяви учня (складності, гнучкості, оригінальності)

Шкала тестів розумового розвитку А.Біне – Т.Сімона (варіант Л.Термена)

2 БЛОК Дослідження особистісної сфери

Методика вивчення самооцінки особистості Дембо-Рубінштейн

Визначення мотивації до навчання в школі (автор О. Ануфрієв, С.Костроміна)

3 БЛОК Дослідження міжособистісних стосунків та соціально-психологічного клімату

Визначення міжособистісних стосунків Р. Жилия Методика «Вибір у дії»

ОСНОВНА ШКОЛА

1 БЛОК Дослідження пізнавальної сфери

Методика «Коректурні проби» (автори Б. Бурдон, В. Анфімов)

Методика «Піктограма» (автор О.Лурія)

Методика дослідження спільних рис. Вербальний тест (субтест із тесту структури інтелекту Р. Амтхауера)

Методика дослідження стилю навчання й мислення

2 БЛОК Дослідження рівня інтелектуального розвитку

Культурно-незалежний тест інтелекту Р. Кеттелла

Методика дослідження інтелекту Д.Векслера

Опитувальник особистісної схильності до творчості за Г.Девісом (у редакції Б. Пашнева)

3 БЛОК Дослідження особистісної сфери

Дослідження рівня суб'єктивного контролю (РСК) (автори Є. Бажин, Є. Голинкін, А. Еткінд)

Методика «Шкала тривожності» Дж.Тейлора

Опитувальник для ідентифікації типів акцентуацій характеру у підлітків А. Лічко — К. Леонгарда (модифікація С.Подмазіна)

Методика Дослідження переважних мотивів у поведінці підлітків

4 БЛОК Дослідження міжособистісних стосунків та соціально-психологічного клімату

Методика «Кінетичний малюнок сім'ї»

Анкета-опитувальник соціально-психологічного дослідження підлітків і старших школярів (автори В. Дмитріїв, В.

Худик

СТАРША ШКОЛА

1 БЛОК Дослідження міжособистісних стосунків та соціально-психологічного клімату

Методика діагностики перешкод у встановленні емоційних контактів» (автор В. Бойко)

Соціометрія (автор Дж. Морено)

2 БЛОК Дослідження професійних здібностей, схильностей учнів

Методика «Карта інтересів»

Методика для виявлення професійних нахилів особистості Л.Йовайши
Опитувальник «Професійні переваги»

ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ.

1 БЛОК Діагностичні мінімуми для роботи з педагогічним колективом.

Діагностика рівня емоційного вигорання (В.В.Бойко);

Діагностика рівня емпатійних здібностей (В.В.Бойко);

Мотивація професійної діяльності (методика К.Замфір в модифікації А.Реана)

4. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес проходження психодіагностичної практики ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: самостійна робота (робота з літературними джерелами, використання систем MOODLE); словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні; наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів); інформаційно-комунікаційні технології, мультимедійні технології.

Самостійна робота студентів складається: закріплення пройденого матеріалу, з опрацювання рекомендованої літератури, виконання додаткових практично-професійних завдань за профілем майбутньої професії.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

На всіх етапах проходження практики студенти отримують індивідуальні консультації у своїх керівників. Обов'язковим для студента є ведення щоденника з практики встановленого зразка, в якому послідовно висвітлюються всі етапи роботи і форми контролю, і який додається до звіту з практики.

По закінченню практики студенти надають керівнику практики від кафедри звітну документацію. Захист звіту з практики проводиться на звітній конференції з практики. На звітну конференцію необхідно подати звіт, заповнений щоденник та зробити презентацію своєї роботи в закладі.

Оцінка за практику виставляється за підсумком результатів проведення відповідної завданням практики роботи (рівень теоретичного обґрунтування і якість методичного забезпечення), якості продемонстрованих студентом вмінь і навичок проведення психологічного аналізу своєї діяльності, а також рівня професійної компетенції студента, виявленого у процесі проходження практики. На підставі вище вказаного викладач-керівник проводить залік із диференційованою оцінкою.

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Результати складання диференційованого заліку оцінюються за чотирибальною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) та вносяться до журналів, екзаменаційних відомостей, індивідуального плану студента.

Оцінювання результатів навчання студентів за ваговими коефіцієнтами

Оформлення документації з практики			Настановча / Звітна конференція
ведення щоденника	повнота документації	якість документації	
0,25	0,25	0,25	0,25

Критерії оцінювання документації з практики

«**Відмінно**» ставиться у випадку, якщо матеріали практики відповідають усім формальним та змістовним вимогам до їх написання, зокрема:

- матеріали практики подані у встановлений термін;
- звітна документація представлена у повному обсязі;
- матеріали практики є оригінальним авторським доробком студента, а не ксерокопією чи дублюванням роботи іншого студента;
- наявні бланки всіх досліджень;
- кількісний та якісний аналіз результатів досліджень виконаний у повному обсязі без суттєвих помилок і недоліків.

«**Добре**» ставиться у випадку, якщо матеріали практики відповідають усім формальним та змістовним вимогам до їх написання, зокрема:

- матеріали практики подані у встановлений термін, у повному обсязі;
- матеріали практики є оригінальним авторським доробком студента, а не ксерокопією чи дублюванням роботи іншого студента;
- наявні бланки досліджень;
- кількісний та якісний аналіз результатів досліджень виконаний у повному обсязі, але наявні незначні помилки та недоліки, що пов'язані з обчисленнями результатів та їхньою інтерпретацією.

«Задовільно» ставиться у випадку, якщо матеріали практики відповідають встановленим формальним та змістовним вимогам до їх написання, зокрема:

- матеріали практики подані у повному обсязі, але пізніше встановленого терміну;
- матеріали практики є оригінальним авторським доробком студента, а не ксерокопією чи дублюванням роботи іншого студента;
- матеріали практики представлені в неповному обсязі, наявні помилки, які студент за допомогою керівника практики спроможний виявити, але не завжди може виправити;
- студент не дотримувався всіх вимог до оформлення матеріалів практики;
- наявні бланки досліджень;
- кількісний та якісний аналіз результатів досліджень виконаний у повному обсязі, проте наявні помилки та недоліки, що суттєво позначаються на їхній інтерпретації.

«Незадовільно» ставиться у тих випадках, якщо:

- матеріали практики не подані або подані частково;
- матеріали практики є дублюванням або ксерокопією матеріалів іншого студента;
- відсутні бланки досліджень;
- студент допустив помилки при здійсненні кількісного та якісного аналізу результатів досліджень, що суттєво вплинуло на їхню інтерпретацію.

Критерії оцінювання звітної конференції

«Відмінно» – чіткість, логічність, структурованість виступу з представленими матеріалами, висока культура їх письмового оформлення та методичного обґрунтування.

«Добре» – розкриття основних методичних аспектів представлених матеріалів, незначне порушення логічних зв'язків, незначні неточності в аналізі матеріалів та труднощі в їх методичному обґрунтуванні.

«Задовільно» – формальний характер виступу з представленими матеріалами, несформованість вміння методичного обґрунтування відповідних елементів бази знань, низький рівень володіння практичними знаннями та уміннями.

«Незадовільно» – студент відсутній на захисті звіту

Підсумкова оцінка за семестр згідно з національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за інституційною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75–5,00	5	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок

B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2		<i>Незараховано</i>
F	0,00–1,99	2	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика : учеб. для вузов. Санкт-Петербург : Питер, 2006. 351 с.
2. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психодіагностике. 3-е изд. Санкт-Петербург : Питер, 2008. – 688 с.
3. Документація психолога / Упорядник Т. Гончаренко. – К.: Ред. загально педагогічних газет, 2003. – 120 с
4. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби : [метод. рек.] / авт.-упор.: В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук ; за заг. ред. В. Г. Панка. – Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. – 106 с.
5. Райгородский Д.Я. Практическая психодіагностика : методики и тесты. Москва : Бахрах, 2006. 672 с.
6. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики : навч. посіб. Київ : Главник, 2006. – 144 с.
7. Энциклопедия психодіагностики. Психодіагностика детей. – Самара: «Бахрах-М», 2008. – 624 с.